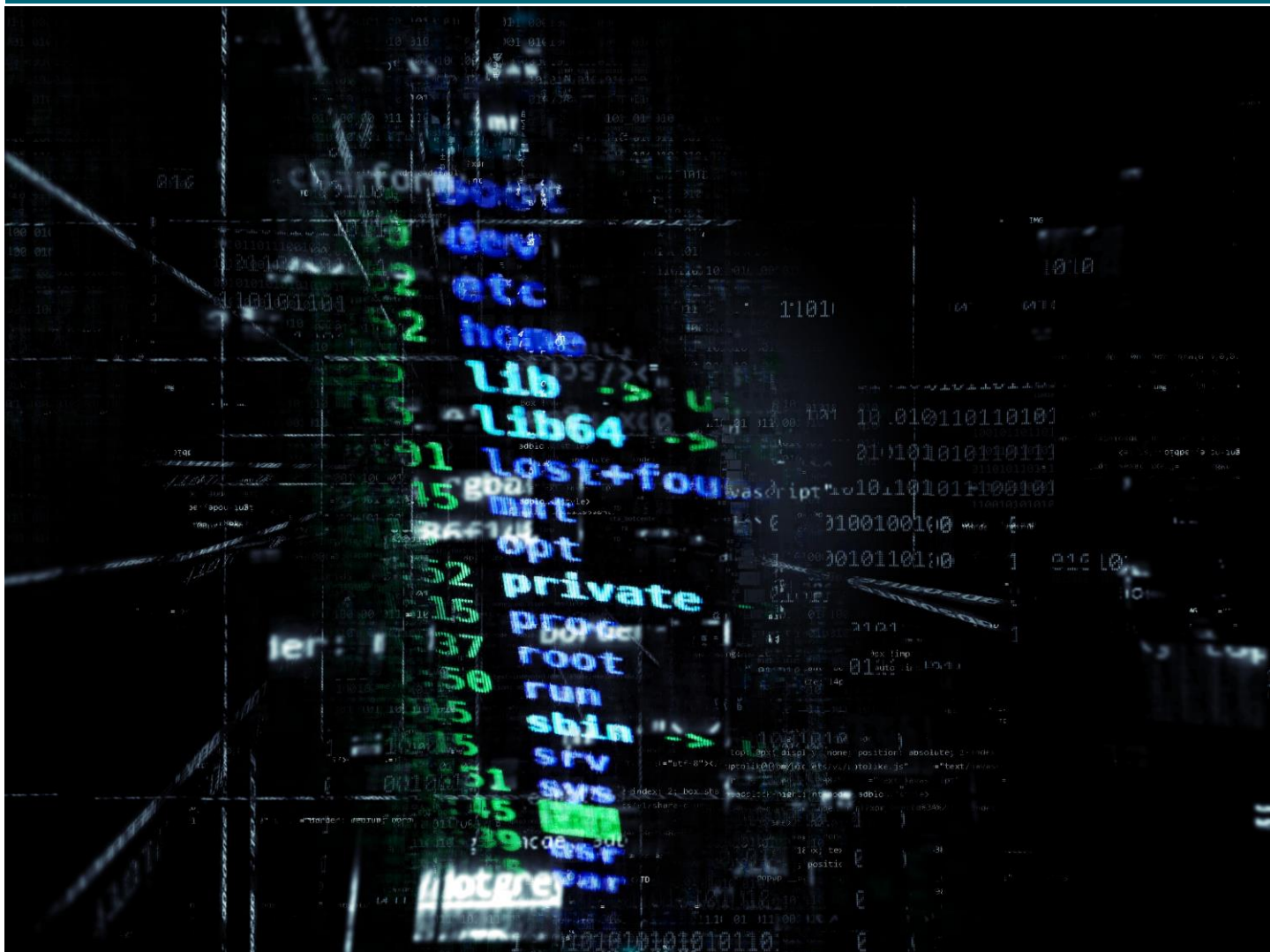

Terrorismin rahoittamisen ominaispiirteet 2020–2025

Tiivistelmä Rahanpesun selvittelykeskuksen raportista

Terrorismin rahoittamisen ominaispiirteet, tiivistelmä Rahanpesun selvittelykeskuksen raportista

Tiivistelmä

RAPORTIN NIMI	Terrorismin rahoittamisen ominaispiirteet 2020–2025
JULKAISUAJANKOHTA	01-09-2025
TOIMEKSIANTAJA	Mikko Värri, rikostarkastaja
JULKISUUSASTE	Julkinen

KESKEISET LÖYDÖKSET

Rahanpesun selvittelykeskuksen analyysissä terrorismin rahoittamisen ominaispiirteistä tarkasteltiin vuosina 2020–2025 vastaanotettuja ilmoituksia, joihin liittyi epäily tai indikaatio terrorismin rahoittamisesta.

Suurelle osalle ilmoituksista oli liitetty kansainvälisiä transaktioita. Maayhteydet keskittyivät Euroopan lisäksi Pohjois- ja Itä-Afrikkaan, Lähi-itään ja Etelä-Aasiaan. Eri Euroopan maiden esiintyvyyteen vaikutti huomattavasti niissä sijaitsevien Fintech-toimijoiden, maksunvälittäjien ja maksupalvelujen tarjoajien sekä kryptovarapalvelujen tarjoajien kautta välitetyt varat.

Tyypillinen ilmoituksille liitetty luonnollinen henkilö oli 20–50-vuotias mies. Yleisimpiä kansalaisuuksia olivat Suomen lisäksi Somalian, Irakin, Afganistanin, Venäjän, Iranin, Turkin, Syyrian, Pakistanin, Kosovon, Marokon, Nigerian, Viron, Ruotsin ja Tunisian kansalaisuudet. Noin 30 %:lla henkilöistä löytyi rahanpesurekisteriin merkitty asema oikeushenkilössä tai tieto yksityisestä elinkeinon harjoittamisesta.

Varoja oli kerätty päällisin puolin hyväntekeväisyyteen NPO-sektorin toimijoiden, joukkorahoitus-kampanjoiden ja yksityishenkilöiden suorien lahjoitusten kautta. Myös liiketoiminnan tuotot, palkat ja sosiaalietuudet olivat keskeisiä varojen lähteitä erilaisten luottojen ja lainojen lisäksi. Yritykset ja NPO-toimijat olivat varojen keräyksen lisäksi läsnä niiden kierrätyksessä, johon saattoi liittyä myös tyypillistä muulitoimintaa, lähipiirille suunnattuja varoja, rahapelejä ja verkon pelitoimijoiden ja muiden verkkoalustojen ominaisuuksien hyödyntämistä.

Uusista teknologioista erityisesti kryptovarot ovat kasvattaneet rooliaan terrorismin rahoittamisen välineenä. Niitä hyödynnetään varsinkin konfliktialueille ja niiden läheisiin kolmansiin maihin suuntautuneissa kansainvälisissä siirroissa. Ilmiö korostaa sekä viranomaisten että ilmoitusvelvollisten tarvetta varmistaa riittävä kryptovaroihin liittyvä osaaminen ja kyvykkyys niiden jäljittämiseen. Myös toimiva yhteistyö viranomaisten ja kryptovarapalvelujen tarjoajien välillä on merkittävässä asemassa.

SIVUJA 12

LIITE 1 Ilmoitusten indikaattorit

Sisällys

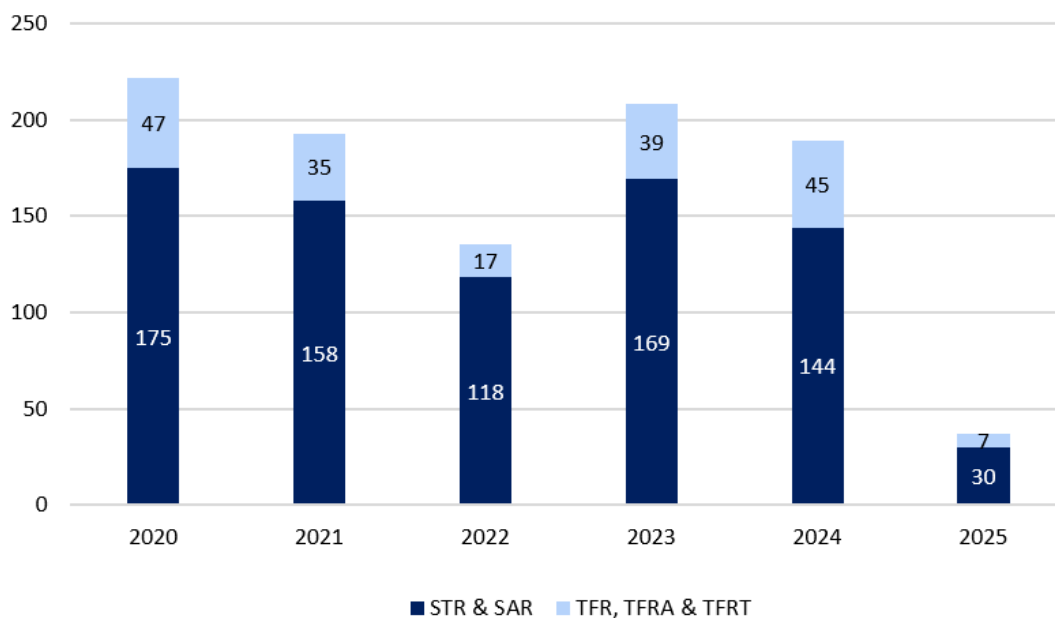
1 Johdanto	4
2 Ilmoitusten indikaattorit.....	5
3 Kansainvälinen varallisuusliikenne	6
4 Selvittelykokonaisuudet.....	7
5 Luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilökytkökset.....	8
6 Varojen keräyksen, kierrätyksen ja siirtämisen tavat	9
6.1 Varojen keräys.....	9
6.2 Varojen kierrätys.....	9
6.3 Varojen siirto.....	10
6.4 Kryptovarat ja terrorismin rahoittaminen	10
7 Johtopäätökset.....	11
Lähteet.....	11
Liite 1 Ilmoitusten indikaattorit	12

1 Johdanto

Rahanpesun selvittelykeskuksen analyysissä terrorismin rahoittamisen ominaispiirteistä (4.7.2025) tarkasteltiin aikavälillä 1/2020–3/2025 vastaanotettuja riskiperusteisia ilmoituksia, joihin liittyi epäily tai indikaatio terrorismin rahoittamisesta. Analyysin kohteena olivat muun muassa ilmoituksilla käytetyt indikaattorit, kansainvälinen varallisuusliikenne, selvittelykokonaisuuksien rikosnimikkeet, luonnollisten henkilöiden ominaisuudet ja oikeushenkilökytkökset, sekä varojen keräyksen, kierrätyksen ja siirtämisen tavat.

Selvityksen tavoitteena oli tukea vuoden 2025 kansallisen rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskiarvion laadintaa, lisätä selvittelykeskuksen henkilöstön omaa ymmärrystä aiheesta ja tehostaa terrorismin rahoittamiseen liittyvien havaintojen tunnistamista selvittelykeskukselle saapuvasta ilmoitusmassasta. Tämän julkisen tiivistelmän kohderyhmänä ovat erityisesti ilmoitusvelvolliset, joiden tekemillä havainnoilla ja ilmoituksilla on niin ikään keskeinen rooli terrorismin rahoittamisen torjunnassa.

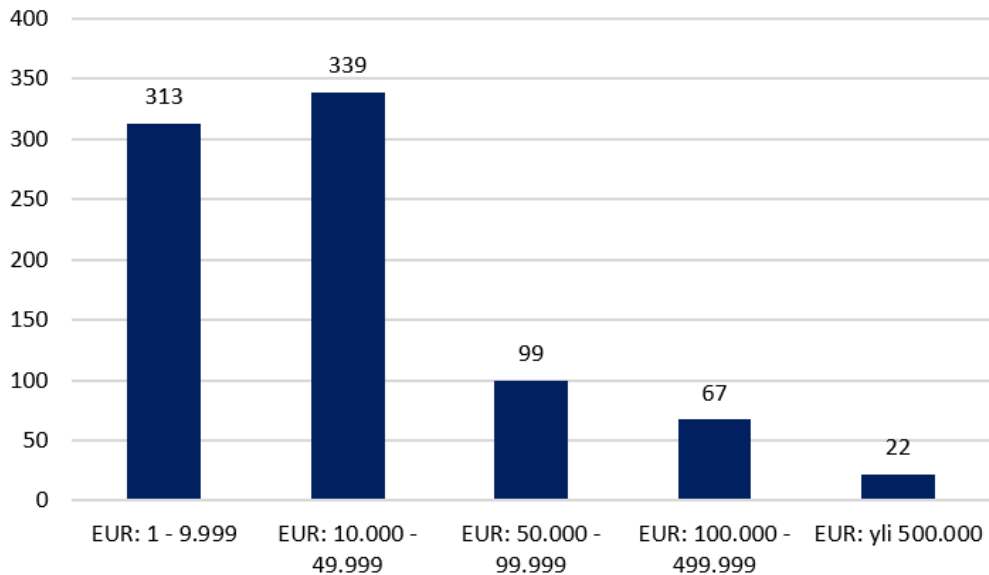
Aineistoon valikoitui yhteensä 984 ilmoitusta. Suurin osa (81 %) oli epäilyttävän liiketoimen STR- ja SAR -ilmoituksia. Terrorismin rahoittamista koskeva ilmoitustyyppi TFR korvattiin vuonna 2024 kahdella uudella ilmoitustyyppillä TFRA ja TFRT, joista jälkimmäinen sisältää transaktioita. Terrorismin rahoittamista koskevia ilmoituksia (TFR, TFRA, TFRT) sisältyi aineistoon 190 (19 %). Suurin osa (67%) ilmoituksista tuli luottolaitoksilta. Toiseksi merkittävin (12 %) ilmoittajaluokka oli Maksulaitos tai rekisteröity maksupalveluntarjoaja (sis. valuutanvaihdon).

Kuva 1 Aineiston ilmoitusten määrät ilmoitustyypeittäin.

2 Ilmoitusten indikaattorit

85 prosentilla ilmoituksista oli käytetty summaindikaattoria merkitsemään tapaukseen liittyvien varojen kokonaissummaa. Yleisimmät olivat 10 000 – 49 999 euron ja 1 – 9 999 euron indikaattorit. Käytettyjen indikaattorien suhteelliset osuudet noudattivat pitkälti kaikkien Rahanpesun selvittelykeskuksen vuosina 2022–2024 vastaanottamien ilmoitusten summaindikaattorien osuuksi

Kuva 2 Summaindikaattorien käyttö ilmoituksilla.

Summaindikaattorien lisäksi rahanpesurekisterissä on käytössä muita indikaattoreita, joilla ilmoittajat voivat kuvata tarkemmin epäilyttävän liiketoiminnan luonnetta ja ilmoittamisen perusteita. Indikaattorilistaus päivitettiin vuonna 2024. Kokonaiskuva muiden indikaattorien käytöstä on esitetty liitteen 1 taulukoissa.

Ajanjaksojen välillä ei ole havaittavissa merkittäviä muutostrendejä, mutta joitakin havaintoja on mahdollista tehdä. Vuonna 2024 uutena tulleen Maksuja useilta tahoilta tai useille tahoille -indikaattorin käyttö muodostui suhteellisen yleiseksi (11,5 %). Tämä vastaa selvittelykeskuksen vuoden 2024 terrorismin rahoittamista koskeneiden selvittelykokonaisuuksien leimallista piirrettä, jossa yksittäinen henkilö tai pienryhmä keräsi suurelta joukolta varoja ja siirsi niitä eteenpäin useille eri kohteille. Lisäksi Käteisen vienti maasta -indikaattori oli yleistynyt (2020–2023 1,8 %, 2024–2025 6,6 %).

3 Kansainvälinen varallisuusliikenne

Aineiston 984:stä ilmoituksesta 400:lle (41 %) oli liitetty kansainvälisiä transaktioita, joiden lähtö- tai kohdemaana oli Suomi. Varallisuusliikenteen eri lähtö- ja kohdemaita oli 74. Yleisimmin esiintyvät maat sijaitsevat Euroopan lisäksi Pohjois- ja Itä-Afrikassa, Lähi-Idässä ja Etelä-Aasiassa. Taulukossa 1 on kuvattu maakohtaiset ilmoitusmäärät. Samalla ilmoituksella voi esiintyä useampia maayhteyksiä.

EU- ja G7-maiden yleisyys on odotettavaa ottaen huomioon, että nämä maat muodostavat taloudellisten fundamenttien ja rahoitusjärjestelmien kytkeytyneisyyden johdosta merkittävimmät Suomen rajat ylittävien rahavirtojen vastapuolet. Huomionarvoista kuitenkin on, että Kansainvälinen valuuttarahasto IMF on vuoden 2023 arviossaan Pohjoismaiden ja Baltian maiden rahanpesun torjunnasta tunnistanut Saksan, Yhdistyneen kuningaskunnan, Belgian ja Irlannin yleisimmiksi alueen poikkeavien varallisuusvirtojen lähde- ja kohdemaiksi. Suomen osalta raportti nosti esiin Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin lisäksi Saksan, johon liittyvät poikkeavat varallisuusvirrat olivat kasvaneet.

Aikaisemmassa Rahanpesun selvittelykeskuksen selvityksessä Turkki oli vuosina 2017–2019 selvästi yleisin varojen siirron tai käytön kansainvälisen yhteyden maa terrorismin rahoittamisyhteyksiä sisältävillä selvittelykokonaisuuksilla. Maan osuus oli yhä huomattava vuosien 2020–2025 ilmoituksilla. Rahanpesun selvittelykeskuksen selvitys Lähi-itään liittyvistä transaktioista 2020–23 vahvisti myös kuvaa Turkista keskeisenä rahaliikenteen kauttakulkumaana Syyriaan ja Irakiin.

Uusien Fintech-toimijoiden, maksupalvelujen tarjoajien ja kryptovaroihin liittyvien palveluiden tiilien sijainnit vaikuttivat voimakkaasti tiettyjen, erityisesti Euroopan maiden esiintyvyyteen aineiston kansainvälisissä transaktioissa.

Taulukko 1 Kansainvälisiä transaktioita sisältävät terrorismin rahoittamista indikoivat ilmoitukset, Suomi lähde tai kohde, 20 yleisintä.

Maayhteys	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Yhteensä
Saksa	25	12	5	14	8	4	68
Turkki	16	11	14	5	7	4	57
Yhdistynyt kuningaskunta	17	8	6	7	8		46
Liettua	5	4	3	13	17	3	45
Belgia	12	4	6	8	7	3	40
Ruotsi	10	4		7	9		30
Viro	8	7		8	5	1	29
Irlanti	7	7	3	3	4	2	26
Itävalta	12	3	2	2	1	1	21
Ranska	2	2	3	6	4		17
Somalia	1	1	4	5	5		16
Pakistan	7	2	3	1	1		14
Irak	6	5	1		2		14
Arabiemiirikunnat	1			4	5	3	13
Alankomaat	3		3	3	2	1	12

4 Selvittelykokonaisuudet

Aineiston ilmoituksia oli sisällytetty 426:een Rahanpesun selvittelykeskuksen selvittelykokonaisuuteen eli juttuun. 292 oli TCAS-juttutyyppiä, joiden käsittelystä vastaa terrorismin rahoittamisen torjunnan ja hallinnollisen jäädyttämisen ryhmä (TERHA). On kuitenkin myös mahdollista, että TERHA-ryhmän käsiteltävänä on sisältönsä johdosta selvittelykokonaisuuksia, jotka eivät ole TCAS-tyyppejä.

Alla olevassa taulukossa on kuvattu selvittelykokonaisuuksien rikosnimikejakauma 25 yleisimmän rikosnimikkeen osalta. Rikosnimike määrittyy, mikäli selvittelykokonaisuuden kautta on luovutettu tietoja avoimeen rikostutkintaan tai käynnistetty kokonaan uusi rikostutkinta. Talousrikosten korostuminen kertoo todennäköisesti osaltaan terrorismin rahoittaminen tutkimisen ja syytteen asettamisen haasteista (Valtionvarainministeriö, 2024, s. 113–114). Toisaalta monet rikosnimikkeet, kuten esimerkiksi maksulaitosrikos ja rahankeräysrikos, vastaavat pitkälti myöhemmin luvussa 6 käsiteltäviä varojen keräämisen, kierrättämisen ja siirtämisen tapoja.

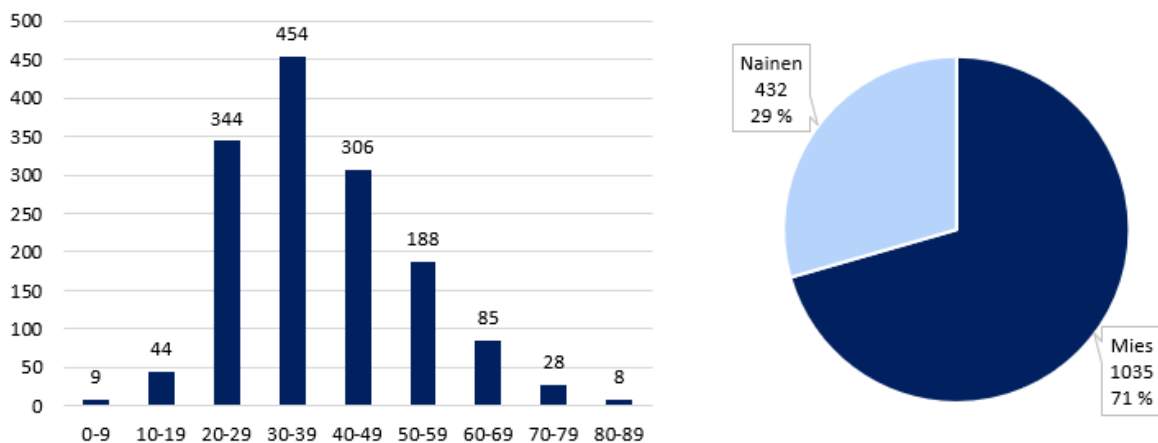
Taulukko 2 Selvittelykokonaisuuksien rikosnimikkeet, 25 yleisintä.

Rikosnimike	Lukumäärä
Törkeä veropetos	12
Törkeä kirjanpitorikos	12
Tutkinta liiketoimintakiellon määräämiseksi	11
Maksulaitosrikos	9
Törkeä petos	7
Törkeä huumausainerikos	5
Huumausaineen käyttörikos	5
Petos	5
Rekisterimerkintärikos	5
Maksuvälinepetos	4
Törkeä rahanpesu	4
Törkeä väärennys	4
Rahankeräysrikos	3
Väärennys	3
Törkeä velallisen epärehellisyys	3
Törkeä laittoman maahantulon järjestäminen	3
Laittoman maahantulon järjestäminen	3
Terrorismirikoksen rahoittaminen	3
Terroristiryhmän toimintaan osallistuminen	3
Terroristisessa tarkoituksessa tehty julkinen kehottaminen rikokseen	3
Tuottamuksellinen rahanpesu	2
Törkeän petoksen yritys	2
Törkeä säännöstelyrikos	2
Rahanpesu	2
Huumausainerikos	2

5 Luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilökytkökset

Ilmoituksille oli liitetty 1467 yksilöitävissä olevaa luonnollista henkilöä. Kansainvälisten transaktioiden ulkomaisten osapuolten henkilötiedot ovat usein puutteellisia, joten heidät suurilta osin rajattu tarkastelun ulkopuolelle. On myös huomioitava, että ilmoittajat liittävät tavallisesti ilmoituksille kaikki epäilyttävään liiketoimeen liittyvät henkilöt heidän roolistaan riippumatta.

71 % (1035) oli sukupuoleltaan miehiä ja 29 % (432) naisia. Suurin osa (n. 75 %) oli iältään 20–50-vuotiaita. Vuosina 2017–2019 ikäjakauma oli jokseenkin samankaltainen, mutta tällöin iältään 40–49-vuotiaita oli enemmän kuin 20–29-vuotiaita (Rahanpesun selvittelykeskus, 2021). Ero ei luultavasti ole merkittävä, mutta voidaan katsoa, että tyypillinen terrorismin rahoitusta koskevalle ilmoitukselle liitetty henkilö on vuosina 2020–2025 ollut aikaisempaa nuorempi.

Kuva 3 Ilmoituksille liitettyjen henkilöiden ikä- ja sukupuolijakaumat.

Henkilöille oli ilmoitettu yhteensä 62:n eri valtion kansalaisuuksia. 389:llä henkilöllä (27 %) oli useampi kuin yksi kansalaisuus. Suomen lisäksi yleisimpiä olivat Somalian, Irakin, Afganistanin, Venäjän, Iranin, Turkin, Syyrian, Pakistanin, Kosovon, Marokon, Nigerian, Viron, Ruotsin ja Tunisian kansalaisuudet

Aineiston luonnollisille henkilöille haettiin rahanpesurekisteriin merkityt asemat oikeushenkilöissä sekä tieto, mikäli he harjoittivat elinkeinotoimintaa yksityisinä elinkeinonharjoittajina. Kytköksiä esiintyi 441:llä (30 %) henkilöllä. Edelleen on huomioitava, että ilmoittajat liittävät tavallisesti ilmoituksille kaikki epäilyttävään liiketoimeen liittyvät henkilöt heidän roolistaan riippumatta, joten mukana on myös henkilöitä, joiden toiminnassa ei ole ollut välttämättä viitteitä rahanpesuun tai terrorismin rahoittamiseen.

Yhtiöiden ja yksityisten elinkeinonharjoittajien toimialat vaihtelivat, mutta rakentaminen, ravitsemistoiminta, siivous, kuljetus (erityisesti taksiliiketoiminta), parturit, maksupalvelujen tarjoaminen ja terveys- ja sosiaalipalvelut olivat keskimääräistä yleisempiä. Yhdistysten ja säätiöiden edistämät tarkoitukset liittyivät usein uskontoon, poliittiseen ideologiaan, kulttuuriin tai hyväntekeväisyyteen.

6 Varojen keräyksen, kierrätyksen ja siirtämisen tavat

6.1 Varojen keräys

Erilaiset **lahjoitukset** ovat pitkään lukeutuneet terrorismin rahoittamisen ominaispiirteisiin. Tyyppillistä on, että varat ovat päällisin puolin osoitettu hyväntekeväisyyteen (FATF, 2008). Aineistosta oli pääpiirteittäin havaittavissa kolmen tyyppistä toimintaa, jossa lahjoituksia oli epäilty kerätyn terrorismin rahoittamiseen. Ensinnäkin yksittäiset henkilöt olivat tehneet siirtoja, joiden he selittivät olevan avustuksia. Toiseksi esiintyi erilaisia joukkorahoituskampanjoita, joissa hyödynnettiin tarkoitukseen soveltuvia verkkoalustoja. Kolmantena, ja lukumäärältään yleisimpänä, olivat epäilyt koskien NPO-toimijoiden, kuten yhdistysten, säätiöiden ja järjestöjen varainkeruuta.

Lahjoitusten lisäksi **liiketoiminnan tuotot, palkat ja sosiaalietuudet** olivat aineistoissa esiintyneitä varojen lähteitä, joita epäiltiin kanavoitavan terrorismin rahoittamiseen. Näiden yhteydessä oli kuitenkin usein epäily jostain laittomasta toiminnasta, kuten veronkierrosta, ulosoton kierrosta tai sosiaalietuuksien väärinkäytöstä.

Myös erilaisia **lainoja ja luottoja** esiintyi useilla ilmoituksilla. Kulutusluottoja oli nostettu käteiseksi sekä Suomessa että ulkomailla. Lainojen maksuissa oli mahdollisesti epäilyttävää kolmansilta osapuolilta tulleet suoritukset ja osassa tapauksista velallinen oli todennäköisesti poistunut maasta ja jättänyt velan maksamatta. Maksamatta saatettiin jättää myös rahoituksella ostettujen autojen osamaksuja. Näihin tapauksiin liittyi epäily autojen luvattomasta maastavienistä joko suoraan konfliktialueille tai muuhun maahan, jossa niiden arvo realisoitaisiin.

Vaikka aineistosta ei pääasiassa voitu vetää suoria johtopäätöksiä ilmoituksilla esiintyvien varojen rikollisen alkuperän suhteen, on kuitenkin merkillepantavaa, että **huumausaine-, talous- ja petosrikokset** olivat suhteellisen yleisiä luvussa neljä kuvatuilla selvittelykokonaisuuksien rikosnimikkeillä. Lahjoitukset, yritystoiminnan tulot, palkkatulot ja etuudet ovat sinällään laillisia varojen lähteitä, mutta aineistosta kävi johdonmukaisesti ilmi epäilyjä esimerkiksi puuttuviin rahankeräyslupiin ja yritystoiminnan lakisääteisten velvoitteiden laiminlyöntiin liittyen. Jako lailliseen ja laittomaan ei siis ole yksiselitteinen.

6.2 Varojen kierrätys

Epäilyttävä varojen kierrätys oli yleinen ilmoittamisen peruste, mikä näkyi kyseisen indikaattorin käytössä (2020–2023 25,1 %, 2024–2025 29,2 %). Usein kyse oli ns. **muulitoimintaan** viittavista ilmoituksista, joissa henkilöt olivat esimerkiksi tehneet siirtoja useille vastapuolille, vastaanottaneet siirtoja useilta vastapuolilta, siirtäneet saapuneita varoja nopeasti eteenpäin tai nostaneet niitä käteiseksi. Joissain tapauksessa oli hyödynnetty **lähipiirin**, kuten esimerkiksi alaikäisten lasten tilejä. Yksityishenkilöiden lisäksi varoja oli kierrätetty **NPO-toimijoiden** tileillä.

Rahapelien hyödyntämistä tapahtui sekä fyysisten kasinokäyntien yhteydessä että pelitoimijoilta vastaanotettujen ja niille siirrettyjen varojen kautta. Verkon pelitoimijoiden lisäksi esiintyi myös ilmoituksia, joilla **alustatalouden** yritysten tarjoamien palveluiden ominaisuuksia oli mahdollisesti käytetty varojen kierrätykseen.

6.3 Varojen siirto

Tilisiirrot ja käteinen olivat yleisiä varojen siirron tapoja ilmoitusten indikaattoreilla, mikä oli ennakoitavissa ottaen huomioon, että pankkien ilmoitukset muodostivat suuren osan aineistosta. Vaikka tilisiirrot ovat verrattain helposti jäljitettävissä, on pankkisektori jo pelkästään vakiintuneisuutensa ja kokonsa johdosta houkutteleva terrorismin rahoittamisen kanava, jossa epäilyttävät tapahtumat helposti hukkuvat tavallisen tililiikenteen joukkoon, varsinkin, jos ne ovat summamääriltään pieniä (FATF, 2015).

Käteinen raha esiintyi ilmoituksilla erityisesti epäilyttävän suurten tai lukuisten nostojen ja panojen muodossa. Ulkomaille sitä oli kuljetettu **kuriirien** avulla. Rahakuriirien käyttö on tyypillistä myös **hawala**-järjestelmässä tapahtuvalle tilien tasaamiselle. Luvattoman hawala-toiminnan mahdollisia tunnusmerkkejä olivat mm. lukuisten yksityishenkilöiltä vastaanotettujen maksujen välittäminen eteenpäin ja lukuisat maksut lentoyhtiöille.

Kortin käyttö ulkomailla liittyi usein niin ikään käteisen nostamiseen. Lisäksi korttia saatettiin käyttää maksamiseen, ja joissain tapauksissa oli epäilyksiä siitä, että kortti tai verkkopankkitunnukset olivat ulkomailla jonkin muun henkilön kuin niiden virallisen haltijan käytössä.

Rahavälityspalvelut oli tunnistettu yleiseksi varallisuusliikenteen kanavaksi vuosien 2017–2019 terrorismin rahoittamisyhteyksiä sisältäneillä selvittelykokonaisuuksilla (Rahanpesun selvittelykeskus, 2021). Alan suuret perinteiset olivat yhä läsnä vuosien 2020–2025 ilmoituksilla. Merkittävin muutos aikaisempaan verrattuna oli **uusien Fintech-toimijoiden, maksunvälittäjien ja maksupalvelujen tarjoajien sekä kryptovarapalvelujen tarjoajien** kautta kulkeneiden varojen osuuden painottuminen, mikä näkyi selvästi myös ilmoitusten kansainvälisten transaktioiden maayhteyksillä.

Vaikka aineistoon kuului vain muutama ilmoitus, joilla oli viitteitä kyseisen kaltaisesta toiminnasta, on **kauppapohjaisen terrorismin rahoittamisen** (trade-based terrorism financing) mahdollisuus syytä nostaa esille, koska ilmiö on heikosti ymmärretty. Hyödykkeitä voidaan käyttää arvon siirtämiseen ja toimintaan saattaa liittyä samoja tekniikoita, joilla yleisesti harjoitetaan kauppapohjaista rahanpesua (trade-based terrorism financing). Näitä ovat esimerkiksi yli- tai alilaskutus ja toimitettujen hyödykkeiden määrän ja laadun valheellinen esittäminen. Kauppapohjainen terrorismin rahoittaminen voi myös sisältää laillisia yrityksiä ja liiketoimia koko toimitusketjun ajan, kunnes varat lopulta ohjataan terroristijärjestöille (FATF, 2020).

6.4 Kryptovarot ja terrorismin rahoittaminen

Kryptovarot ovat Rahanpesun selvittelykeskuksen ja sen kansainvälisten yhteistyötahojen havaintojen mukaan kasvattaneet rooliaan terrorismin rahoittamisen välineenä ja kehityskulun voidaan olettaa jatkuvan myös tulevaisuudessa. Teknologia on laajalti omaksuttua, ja sen on havaittu esiintyneen niin radikaali-islamismien, äärioikeiston kuin ääriivasemmiston rahoittamisessa. Ilmiö korostaa sekä viranomaisten että ilmoitusvelvollisten tarvetta varmistaa riittävä kryptovaroihin liittyvä osaaminen ja kyvykyys niiden jäljittämiseen. Myös toimiva yhteistyö viranomaisten ja kryptovarapalvelujen tarjoajien välillä on merkittävässä asemassa.

Kryptovarot ovat olleet erityisesti välineenä konfliktialueille ja niiden läheisiin kolmansiiin maihin suuntautuneissa kansainvälisissä siirroissa. Europolin (2025) mukaan ne ovat myös tulleet vahvasti käteiskuljetusten rinnalle hawala-toiminnassa. Valtaosa varallisuusliikenteestä tapahtuu

todennäköisesti suurten ja vakiintuneiden lohkoketjujen ja niitä hyödyntävien kryptovaluuttojen välityksellä, mutta on myös mahdollista, että hyödynnettäviä lohkoketjuja valikoidaan myös arvioiden samalla viranomaisten kykyä jäljitykseen.

7 Johtopäätökset

Selvityksen pohjalta terrorismin rahoittamisesta muodostuva kuva on kaksijakoinen. Toisaalta ilmiö näyttäytyy ominaispiirteiltään varsin muuttumattomana viime vuosikymmeninä, kun verrataan esimerkiksi FATF:n vuoden 2008 typologiaan: varoja kerätään mm. hyväntekeväisyydestä, palkkatuloista, sosiaalietuuksista ja rikoksista ja niitä siirretään mm. tilisiirtojen, kuriirien, hawaloiden ja rahanvälityspalveluiden avulla. Toisaalta näiden perinteisten piirteiden rinnalle on tullut riskejä, jotka liittyvät uusiin teknologioihin, kuten sosiaaliseen mediaan, verkon joukkorahoitus- ja pelitoimijoihin ja kryptovaroihin.

Terrorismin rahoittaminen voidaan karkeasti jakaa operatiiviseen ja organisatoriseen rahoittamiseen. Operatiivinen rahoittaminen tukee suoraan iskujen valmistelua, aseiden tai muiden materiaalien hankintaa ja toteutusta. Valtaosa viime vuosina Euroopassa toteutetuista terroriiskuista on ollut yksittäisten henkilöiden tai pienryhmien tekemiä omarahoitteisia iskuja. Organisatorinen rahoittaminen puolestaan kattaa laajemmin terroristijärjestöjen ylläpitokustannuksia, mukaan lukien koulutusta, rekrytointia ja propagandan tuottamista ja levittämistä. Se on tyypillisesti riippuvaisempaa monimutkaisemmasta varainhankinnasta ja varat suunnataan useammin lopulta Euroopan ulkopuolelle. Erityisesti jälkimmäisen ilmiön kohdalla rahoittajat vaikuttavat yhä useammin yhdistelevän pragmaattisesti sekä vanhoja että uusia menetelmiä ja teknologioita (Reimer & Redhead, 2022).

Lähteet

Europol. (2025). European Union Terrorism Situation and Trend Report. Publications Office of the European Union. DOI: 10.2813/5425593.

FATF. (2008). FATF Terrorist Financing Typologies Report.

FATF. (2015). Emerging Terrorist Financing Risks.

FATF. (2020). Trade-based Money Laundering: Trends and Developments.

IMF. (2023). Nordic-Baltic Regional Report: Technical Assistance Report-Nordic-Baltic Technical Assistance Project Financial Flows Analysis, AML/CFT Supervision, and Financial Stability. Country Report No. 2023/320. DOI: 10.5089/9798400252389.002.

Rahanpesun selvittelykeskus. (2021). Tiivistelmä terrorismin rahoittamisen ominaispiirteistä -selvityksestä poliisi.fi -sivustolla.

Reimer, S. & Redhead, M. (2022). Bit by Bit: Impacts of New Technologies on Terrorism Financing Risks. RUSI Europe.

Valtionvarainministeriö. (2024). Kansallinen rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskiarvio 2023. Osittaispäivitys. 2024:8.

Liite 1 Ilmoitusten indikaattorit

Taulukko 3 Ilmoitusten indikaattorit, 20 yleisintä (2020–2023).

Käytetty indikaattori	Osuus aineiston ilmoituksista
Epätavallinen tilisiirto/-siirtoja	45,1 %
TFR - Muu	33,1 %
Varojen kierrätys	25,1 %
Puutteellinen varojen alkuperäselvitys	24,1 %
Lukuisia käteisnostoja	22,3 %
Poikkeaa asiakasryhmän normaalista toiminnasta	20,7 %
TFR - Pakotelista	19,1 %
Poikkeaa asiakkaan normaalista toiminnasta	16,8 %
Lukuisia käteispanoja	12,4 %
Virtuaalivaluutta	11,3 %
Epätavallinen maksujärjestely	10,8 %
Muu	9,1 %
Maksuhäiriöasiakas	8,7 %
Epätavallinen käteisnosto	8,6 %
Varoja jäädytettävissä	7,5 %
Epärationalainen toiminta	7,3 %
Rikos havaittavissa	6,6 %
Epätavallinen käteispano	5,9 %
Liiketoimelle ei taloudellista tarkoitusta	4,6 %
Bulvaanin käyttö	3,6 %

Taulukko 4 Ilmoitusten indikaattorit, 20 yleisintä (2024–2025).

Käytetty indikaattori	Osuus aineiston ilmoituksista
Epäilyttävä tilisiirto/-siirtoja	55,3 %
Terrorismin rahoittaminen	52,7 %
Lukuisia käteisnostoja	34,1 %
Poikkeaa asiakasryhmän normaalista toiminnasta	31,9 %
Puutteellinen varojen alkuperäselvitys	29,6 %
Varojen kierrätys	29,2 %
Poikkeaa asiakkaan normaalista toiminnasta	16,4 %
Epäilyttävä käteisnosto	14,2 %
Epäilyttävä maksujärjestely	13,7 %
Lukuisia käteispanoja	13,7 %
Maksuja useilta tahoilta tai useille tahoille	11,5 %
Maksuhäiriöasiakas	11,5 %
Pakote - Muu	8,8 %
Pakotelistattu	8,4 %
Käteisen vienti maasta	6,6 %
Puutteet asiakkaan tuntemisessa (KYC)	5,8 %
Veropetos	5,3 %
Epätavallinen tilisiirto/-siirtoja	4,9 %
Virtuaalivaluutta osana epäilyttävää liiketoimea	4,9 %
Asiakassuhteesta kieltäytyminen / toimenpiteestä kieltäytyminen	3,5 %